

A Járáság

Péchy Erzsé.

Angelo felvétele.

Ára 8 korona.

VII. ÉVFOLYAM
39. SZÁM

A Társaság

1920
SZEPTEMBER 26

SZÉPIRODALMI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP

Előfizetési ár: Negyedévre K 90.—, egyes szám K 8 —

Eskü a Vérmezőn.

Márton Ferenc festőművész olajfestménye, melyet külön jutalommal tüntettek ki a nemzeti hadsereg eskütételének megőrkítésére hirdetett kép-pályázaton.

Polgárháború Ir-országban. 1. Páncélos autó Belfast utcáján. 2. Egy belfast-i bolt az unionista hajómunkások ostroma után.

Angol paradicsom.

Irta Dobay István.

(Folytatás.)

A pompás friss erdei levegőben ötórai mély alvás teljesen elegendő volt, hogy kipihenjük magunkat. A derék irlandi két bokorcsoportot női és férfi-öltözőszobának rendezett be. Gummitálakban vizet s minden egyebet, ami szükséges, előkészített. Madárfütty volt a reggeli muzsika, mely már előre kitűnő hangulatot teremtett a jókedélyben ugysem szűkölködő kis kompániánkban. Hatkor már reggelinél ültünk. Ültünk a szó szoros értelmében, mert a plédrel s esőkabáttal le-

takart földhányásoknál kényelmesebb széket álunkban sem kívánhattunk. Hófehér abroszszal leterített kofferasztal közepén nefelejts-bokréta kéklött mosolygón. A női bokorszoba mögül — toilettjüket befelve — lánypajtasaink léptek elő friss fehér sportruhában, az asztaldiszhez stilszerűen kis nefelejts-csomókkal kezükben. A virágot köztünk osztották szét. — Good morning, — good morning! — köszönjük az éjjeli zenét, Mr. Willy ugyan kissé hamisan tercelt az »If you, meet again«-hez, az egész azonban kedves, szép és meghatározó volt. A nefelejts re-

vancheképp szedtük ma hajnalban, maguk még mélyen aludtak s szerencsére nem vették észre, hogy Kitty és Daisy már négy órakor kilopódtak a sátorból. — Hatalmas étvágygal láttunk hozzá a nagyszerű breakfasthez. Tósztok tömegét fogyasztottuk, az irlandi nem győzte piritani a frissen rakott tűzcsomó parazsán a kenyeret, két-két favillával kezében egyszerre négy darabot készített, azt hiszem négy-öt tucat piritóst fogyasztottunk el vajjal, jammel, csepegő sült szalonnával.

S most talpra! Meleg napunk lesz, a reggelt kell felhasználnunk a leghosszabb utrészlet begyaloglására. Leirhatatlan szép és aranyos volt ez a reggeli erdei séta. A lányok pazar jókedélyben voltak, énekeltek, tréfáltak, huncutkodtak. Valami olyan boldogmámor fogott el mindnyájunkat, szerettük volna átölelni a világot. Közbe magyar szavakat tanultak tőlem. Legjobban tettszett a »rettentes« és a »tűrhetetlen« két szó. Ezt egyikük sem tudta rendesen kiejteni. Volt persze kacagás. Első díjnak ezüst cigarettatárcámat tüstem ki a lányok között. A tárcá-

Sinnfein foglyok érkezése Winchesterbe katonai fedezettel.

Mac Sidney asszony, a corki polgármester felesége, a brixtoni bőrőn udvarán.

Dublin imádkozik a corki polgármesterért. Négyezer vasúti munkás a dublini Barátok templomában misét mondatott a corki polgármesterért. Sok száz ír gyermek is eljött a misére, nagyrésztük be sem fért a templomba; künn térdeltek az utcán.

Garden-party-n Wight szigetén. Dobay István és Miss Agnes Asquith.

tudniillik annyira tetszett nekik, hogy, utólag bocsáantot kérve Leidenfrost Pali barátomtól, akitől ajándékba kaptam, nem állhattam ellent, hogy a magyarul aránylag legjobban beszélő Miss Daisynek versenydíjként felajánljam.

— Ezt igazán nekem adja? Nem, ezt nem is merem elfogadni, mert én mit adhatnék magának érte?

— Miss Daisy, én tudnám, hogy mit! — jelentetem ki nagy merészen. Daisyke megértett, őt tanu jelenlétében elém lépett, fejemet két tenyerébe fogta s homlokot csókolt. Mindezt oly finoman, egyszerűen, kacérság nélkül csinálta, hogy a többiek önkéntelenül is hármassal hurráival honorálták a kedves aktust. Annyira ártatlan és nobilis volt e csók, hogy a gavallérság ellen sem vélek véteni, hogy ezt így őszintén meg is írom. Megjegyzem, Miss Daisy tud róla, cikkem angol fordítását »A Társaság« illető lapszámával együtt meg fogom neki küldeni.

Kuriózumképpen megemlítem, hogy egy »Thorley« nevű község mellett is elgyalogoltunk; tréfálva meséltem nekik, hogy nálunk egy Törley pezsgógyár létezik, de hogy eddig nem tudtam s valószínűleg a Törley-család sem tudta, hogy angol eredetűek s családi fészük a Wight szigetén van.

Délfelé Yarmouth kikötőbe, a tengerpartra értünk. Igazi juliusi hőség, az idei esős season szerencsés kivételeképpen talán a nyár egyik legmelegebb napja volt. Messze a kikötőtől, egy elhagyott homokstrandos helyen olyan fürdést rendeztünk, hogy Ostende tökéletes plageán sem lehetett volna jobbat. Utána egy órai pihenőalvás a napon hirtelen rézbőrűvé változtatta a társaságot. Ébredés után alig ismertünk egymásra. Hogy persze aztán aznap este majd leégett a bőr az arcunkról

Brilljánst, platinát, aranyat, gyöngyöt **legmagasabb árrban veszek.** Házhoz jövök. Telefonhívó 163-69
POSTL, Semmelweis-u. 19., I. em.

— már tudniillik a nem kismértékű napszúrás mián —, ez már a mulatság kevésbé sikerült részéhez tartozott.

Alvás után Irland derék fiának ügyes rendezéséből kész ebéd várta az éhes társaságot. Még pompás (?) paradicsomleves is rotyogott a tüzrakás fölé épített üstben. Italunk azonban elfogyott s dacára a »Freshwater« nevű község közelségének, ivóvizet sehohsem találtunk s így egy kecskepásztortól beszerzett kecsketejjel kellett megelégednünk. Változatosság okáért ez is kitünően ízlett.

S most jött a kirándulás végcélja és fénypontja, a két-és félórás gyaloglás után elért csodaszép fekvésű »Freshwater Gate« s a mellette fekvő hasonló nevű kis tengerparti fürdő, melynél bájosabbat, aranyosabbat, örök otthagásra kívánatosabbat elképzelni nem tudnék. Minden ház egy rózsalugas, az egész hely egy kis virágos park, melyből csak úgy elbujva pislognak elő a virággal befutott házak fehér ablakai s a tengert bámuló kis erkélyek. Hosszu világbórlás után megtaláltam a földi paradicsomot. S micsooda olesó tündéerkert! Még a mai óriási valutakülönbség mellett is, angol magánházban 200—240 koronáért (hat-hét sillingért) lakással együtt kitünő penziót lehet kapni. Dehát ez a hat-hét silling eredeti értékben régi nyolc-kilenc koronát jelent egy angolnak. Ezért, azt hiszem, nálunk ma egy Gerbeaud-süteményt sem lehet kapni. A »Hotel Albion«-ba kvártélyoztuk be magunkat, ma éjjel fedél alatt fogunk hálani. Igaz, hogy összesen csak két szobát kaptunk s így tulságos kényelemmel nem tudtunk elhelyezkedni s majdnem sajnáltuk, hogy ma is nem inkább »sátor alatt« hálunk.

Egy órai pihenő és egy nagy ötórás tea után, melyen a fürdő egész publikumát otthaghattuk, a tenger délutáni dagályát felhasználva, a fürdőházba siettünk.

Mindenki itt volt, aki a környéken él és mozog. Tekintettel a hosszú nappalokra s a kivételes megre, este kilencig ezernyi ember lubickolt a vízben és — sportolt a homokparton. Legalább ötféle soha nem látott sportot mutattak itt nekem. Egyik játék például a tengerrel és a homokparttal van kombinálva. Egy csoport a tengerből dobál a partra egy óriás gummilabdát, a másik csoport itt végez vele mindentéle figurat. Magyarázták nekem a szabályokat, de őszintén bevallom s nekik is bevallottam, hogy nem értem. Tudniillik az értelmét a játéknak sehogysem tudtam kihámozni. No, de hát ez nem is fontos.

Közbe egy csomó emberrel, néhány igen helyes ottani kislánnyal ismerkedtünk és barátkoztunk meg. Késő estére holdvilágcsónakázást beszélünk meg többekkel. Őt nagy csónakot béreltünk s magunk evezve, örült messzire merészkedtünk ki a tengerbe. Szélcsend, enyhe sarlós holdvilágeste volt. Csakhamar nagy kórusa tanult össze az öt csónak társasága — huszonegyen voltunk összesen — s olyan éneklést vittünk végbe, hogy talán még a sziget tulsó felén is meghallottak bennünket.

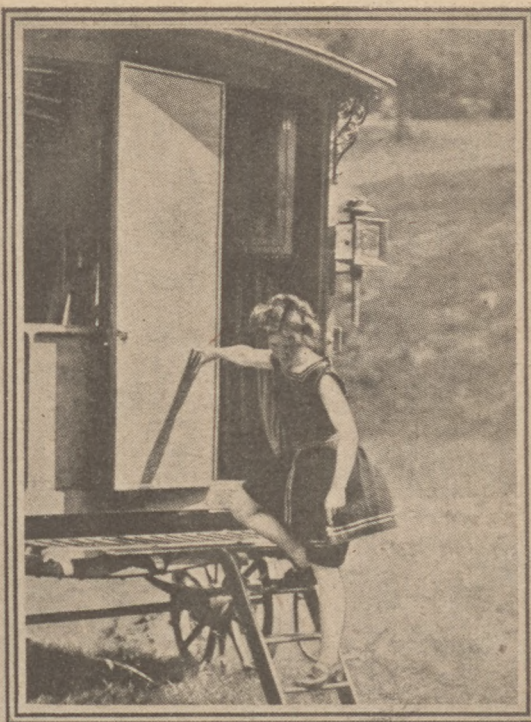
Éjfél után egy óra volt, mire ágybakerültünk. Mondhatom, ez a kétnapos kirándulás alaposan kifárasztott

BRITANNIA-SZÁLLÓ

VI., TERÉZ-KÖRUT 39.

télikert éttermében minden este

TOLL JANCSI muzsikál.

Karavános nyaralók a skót hegyvidéken. (Szöveg A Társaság-rovatban.)

Balaton-Földváron: Gombár Tivadar, Perczel Tiborné,
Gombár András. Suppan Ágoston felvétele.

s öt perc sem telt bele, elfelejtve turistaságot, erdei reggelit, fürdést, holdvilágos csónakázást. éjszakai hangversenyt, úgy aludtam, ahogyan csak aludni lehet egy bujdosó magyarnak az angol paradicsomban.

*

Másnap az egész »moon society« (holdvilágtársaság) — így neveztük el a tegnapi kirándulókat — a reggelinél találkozott. Azzal sülve-főve együttmaradtunk s a kirándulásokat együtt tettük meg. Oriás sziklák és sziklaüregek között kapaszkodtunk a fürdőhely mögött meredeken égbenyuló hegycsucsra. Két nagy sziklamélyedésnek nevet is adott a népszáj: »Lord Holmes's Parlour and Kitchin« az egyik, »Farringford« a másik. Az első Holmes lordnak, a másik Tennyson lordnak, a költőnek, volt kedvenc kiránduló helye.

A sziget nyugati csucsáról (»Needles«) a tenger végtelenségében festői panorámára nyílik kilátás. Meredek sziklafalra kuszik itt az ok nélkül haragos tenger, sustorgó hullámai dörögve hullnak vissza a nagy sirba, melynek felületén ide-oda himbálódzva egyikét halászbárka vitorlája rak fehér foltot a zöldeskék végtelenségre. A másfél száz méter magas domb tetején toronymagasságu egyszerű kőkereszt emelkedik: a Tennyson-émlék. Itt a szikafal tetején egy percre lángot vet a hideg angol is a nagy egyedüllétben s az egész társaság kalaplevéve körülállja az emléket s megható komolysággal éneklék mindannyian a »God save the king«-et. Velük éneklék az angol királyhymnuszt. Boldog emberek. Nekik volt, van és lesz királyuk. Nekünk is volt, — de vajjon lesz-e, mikor és kicsoda?

Szénásy, Hoffmann és Társa

IV., Bécsi-utca 4. sz.
a külföldről beérkezett
selyem-, mosó- és szövetárak
árusítását újból megkezdte.

BRACHFELD F.

Uri ing és divatujdonságok. Uri ruházat mérték szerint.
Női és férfi kész felöltők.
Budapest, V, Dorottya-utca 1. (Gizella-tér sarkán)

Menekülés.

Irtó Moly Tamás.

Mindjárt először feltűnt nékem, hogy a teste vonalának egészen különös kifejezése volt, mely szinte szimbolikusan hatott — mesélte a piktor. — A parton állt és tágranyilt szemmel bámult a tengerbe. Ócska, zöldesbe játszó fekete kalapját sovány, vörös kezében tartotta s keze hátán vastagon dagadtak a kék erek. Előrenyújtott fején sűrű, őszbevegyült haja szinte égnek meredt, mintha mereven kutató szeme, mely pillantását, a zöldes-kék, sima, nyugodt víztömegbe furta, kísértetet látta. Az ajka mozgott, hangtalanul, talán imát mondott. Mögötte a gyönyörű, halhatatlan szépségekkel gazdag téren nyüzsgött az idegen a délszaki nap ragyogó fényében, vidáman kacagó embercsoportok rajzoltak élénken fel s alá, a lüktető élet zajától hangos volt a térség.

Az öreg ezt nem látta, nem hallotta. Egyszerre kiegyenesedett, fejére borította nagykarimájú kalapját, összevont szemöldöke kihívó, kemény, dacos vonást rajzolt arcára; gögösen körülnézett, azután ment. Elment, végig a téren. Utána néztem, persze, s észrevettem: az öreg a jobblábát maga után húzza. Eszembe jutott, amit régi kalandor-regényekben olvastam, hogy megszökött feyencek, elszabadult gályarabok vonszolják így, alig észrevehetőn, a féllábukat, ha járnak, mintha még mindig rajtsüggne a nehéz, könyörtelen vasgolyó. Érdekelt az öreg, utána mentem, de már nem láttam; könnyen eltűnhetett valamelyik zezzugos, szűk mellékutcában.

Nem baj, vigasztalódtam, majd rábukkanok, talán még ma vagy holnap, holnapután, de bizonyosan rábukkanok; tudom. Elmentem egy csöndes helyen zavartalanul szunnyadó kávéházba, künn maradtam az utcán, elővettem vázlatkönyvem, elkezdtem rajzolni. Azt a vonalat próbáltam meghúzni, melyet az előrenyúló, mozdulatlan fej, a megfeszült nyak s a szinte összeroppant hát egymásba szaladó körvonala adott s amely, most megértettem, a rémület kifejezése volt. Ha ezt akkor meg tudom csinálni, feltétlenül nagy dolog lett volna. A feladatot nem tudtam megoldani. Néhány elszomorító kísérlet után fel is irtam a rajzlap szélére: »Ma megláttam, felismertem a rémületnek grafikusán ábrázolható vonalát. De nem tudtam lerajzolni. Pedig tisztán látom.« Aztán zsebrevágtam a vázlatkönyvet és mert nagy szomorúság borult a lelkemre s rohamosan kezdtem unni az életet, bort rendeltem és ittam. A naplementét már elnéző jóindulattal élveztem.

Másnap egyéb gondok és gondolatok foglaltak el. Este volt, amikor az öreg az eszembe jutott. Kimentem a térre, jártam a vele szomszédos utcákat, persze hiába. Ne keresd — mondtam magamnak — tudod, ezzel hogyan vagyunk: ha keresed, nem találsz; váratlanul

HÜVÖSVÖLGYI PARKSZANATORIUM

I., Hidegkuti-ut 78.

Klimatikus, diétás gyógyintézet.
Egész télen nyitva, hízókurák.
Telefon 145-90 * Iroda: 50-37.

Nyárutó Balaton-Földváron. 1. Létay Ernőné és gróf Károlyi Ferenc. 2. Suppan Pista, Erzsike és Bandi. 3. Damaszkín István, Kollerich Pálné, Reviczky Tibor, Kollerich Gyuláné, Kollerich Gyula. 4. Cséry Miklós napfürdője. 5. Oberhoffer Illy és Sebestyén Ödön. 6. László Sándor és felesége. Suppan Ágoston felvételei.

JOGÁSZOK!

KATONA DOKTOR

JOGI SZEMINÁRIUMA

Budapest, IX., Ráday-utca 41.

Előkészítés és jegyzetbérlet az összes jogi vizsgákra, ügyvédi és bírói vizsgákra is. Utmutatás a beiratkozásra és a felállítandó közgazdasági egyetemre.

jön, amikor talán el is felejtetted. — Az este szállómban hívó sürgöny várt s még az éjjel elutaztam.

Elmult talán tíz nap mire visszatértem, nem tudtam pontosan megállapítani, de nem is fontos; megint néztem az öreget, aki ott állt a helyén. Lehet, hogy az a bizonyos vonal, melyet máig sem rajzoltam meg, hogy az ingerelt, azért lestem. Egyszerre csak látom, hogy az öreg hirtelen fellöki két karját az égnek, előrelendül, s ha nyomban nem ugrom oda hozzá s nem fogom el, bizony a tengerbe esik. Kevés hija, hogy magával nem rántott. Mindez nagyon gyorsan történt, senki sem vette észre.

— Megszédült, nemde? — mondtam elég nyugodtan, pedig a szívem ugyancsak kalapált. — Nem jó sokáig és mereven a vízbe nézni!

Az öreg kétségbeesett, riadt pillantást vetett rám, azután lehorgaszotta a fejét s némán tűrte, hogy karját karomba fűzve, magammal vigyem. Szinte akaratlanul a jobb lábára pillantottam: vonszolta.

Most meg fogom tudni a titkát, örültem magamban és jó voltam hozzá. Elvittem a zavartalanul szunynyadó kávéházba, utközben bemutatkoztam neki, elmondtam, hogy festő vagyok, idegen, szeretek itt élni ebben a csodálatos városban, ahol tanulmányokat végzek.

Leültünk egy asztalkához, a pincér bort hozott és enivalót; teletöltöttem az öreg poharát. Barátságosan kínáltam ezzel is, azzal is. Lefestem, mondtam azután, nagyon érdekes feje van. S arra a bizonyos vonalra gondoltam.

Az öreg rám nézett, vadul és mégis könyörgőn, azután bólogatott, bajusza alatt a szája megremegett, reszketett a keze, amikor ajkához vitte a borral telt poharat, melyet egyszerre felhajtott.

Rögtön más dolgról beszéltem; ő nem hallgatta monológaimat, de én szóval tartottam; féltem, ha abba hagyom, ő feláll és elmegy. Tehát borozgattunk, volt rá gondom. Az ital jólesett neki s megváltoztatta: hártározott, kemény, elszánt fickó lett, örömmel láttam. Vidám piktorkalandot színeztem, amikor hirtelen félbeszakított. Közel hajolt hozzám, bátran a szemembe nézett s így szólt:

— Hadd mondjak el én egy históriát!

A hangja rekedt volt; el is hallgatott; már azt hittem, meggondolta és nem mondja tovább; de azután folytatta:

— Borzasztó eset volt, nékem ma is az, pedig azóta már négy keserves, könyörtelen esztendő mult el! Május hetedikén volt négy esztendeje. Akkor történt, délután öt órakor, pontosan öt órakor. Onnan tudom, mert az órák akkor megállt.

Kihuzta zsebéből az óráját és megmutatta; a szerkezet nem járt, a mutatók öt órát jeleztek.

— Azóta áll... Előtte való napon kitűnő szerződést kötöttem; kereskedő voltam és déligyümölcsöt, narancsot, datolyát, citromot, ananászt szállítottam nagyban; kitűnő szerződésemet üzletfelem kissé kedvezőtlen helyzetének köszönhettem; nem törődtem vele, sőt nagyon örültem neki, s elhatároztam, hogy másnap egy kis ünnepi kirándulást rendezek a szigetre, mely a várossal szemben van. A szigetet a térről látni; ismeri?

— Ismerem. Ott nagyon szép.

— Szerettem odajárni s másnap, május hetedikén délelőtt átvitt a kis gőzhajó. A szigeten pompásan telt a nap, akkor sok ismerősöm volt. De félhatkor találkoznom kellett valakivel a városban, azért a délutáni hajóval indultam hazafelé. Ismeri a kis vaporetókat? Akkor tolongtunk rajta vagy nyolcvan, kirándulók, munkások, idegenek. Fenn voltam a földzeten, cigarettáztam, sok mindenfélére gondoltam, de azért egyre a jó szerződésnek örültem. Már közel voltunk a kis kikötőhöz a tér szélén, amikor hirtelen siketítő durranás tépi a fületem s egy óriási erő a vízbe hajít. Akkor állt meg az órák; pontosan öt volt. Száz emberi torok ordított rémesen. Nagy szerencsétlenség volt; hatvan ember odaveszett. Az újságok tele voltak. Emlékszik? Olvasta? négy éve mult...

— Homályosan emlékszem...

— Homályosan, persze, persze, homályosan, pedig nagy szerencsétlenség volt... de nem lehet kívánni, hogy minden bajra, mely mással történt, emlékezzünk.

Teletöltötte a poharát és kiitta.

— Élénken emlékszem, uram! Körülöttem a vízben csak úgy nyüzsgött az ember, az arcokat eltorzította a kétségbeesés, a rémület. Mögöttem örvénylett a víz s egy óriási tölcser lesodort a tengerfenékre; a tenger ott husz méter mély, kedves uram, ezt nem tudom elfelejteni! Hetek mulva tudtam meg, hogy a hajó kazánja robbant fel s a hajó fele szinte nyomban tele lett vízzel s bukott le a tenger fenekére; attól lett a rettenetes tölcser. Mire leértem, elszedültem. De az ösztön dolgozott bennem, s amint talpam alatt éreztem a földet, nagyot rugtam s indultam fölfelé. Ekkor, alig kezdtem fölfelé menni, a jobblábamat elkapta egy kéz, a bokámat megmarkolták, körülfojták kétségbeesett ujjak; ilyen lehet a bilincs. Valaki odalenn a mélyben meglátta, hogy készülök fölfelé s rögtön belém kapaszkodott. Súlyos volt a teher, uram, s húzott lefelé, pedig elég jó uszó voltam. Én meg fel akartam jutni, fel! nem akartam ott veszni lenni a mélyben, ez érthető, nemde, kedves uram?... És az a másik húzott vissza, lefelé. Kétségbe voltam esve, düh, harag, gyűlölet forrt bennem s én rugtam, rugtam a másik lábammal azt a nyomorult kezét, vágtam, tiportam s éreztem azokat az ujjakat, melyeket a cipőm sarkával kalapáltam. De a kéz mind erősebben szorította a bokámat s ez már nem volt embernek ereje.

A jobblábam szinte béna lett; halántékomon vadul kalapált a vér, a szívem a legnagyobb erővel lüktetett, majd szétpattant s a fülemben zugott, harsogott a pusztulás örjítő zenéje! Harminckétéves voltam akkor, kedves

KERBER HENRIK

VIII., Nap-utca 29. Telefon József 3-86.

Szörme-szőnyeg, poroló, megóvó, szőnyegmosó és javító intézet. Lakástakarítás, padlóbeeresztés és fégérgirtási vállalat. Butorberaktározás!

uram és kitűnő, kitűnő szerződéseim voltak. Ordított bennem a lélek s annak a másiknak, annak az ismeretlennek, hitványnak, gyilkosnak, aki belém kapaszkodott, mert látta, hogy felfelé megyek, annak ordított, aki nem tudott a maga emberségéből felvergődni s belém kapaszkodott, úgy hogy a karjaim két embernek való munkát végeztek, mert nékem fel kellett jutnom, nékem fel! S a lelkem ordította ott lenn a víz alatt: Mit akarsz tőlem, te — te ember? Miért kapaszkodol belém, én belém, te ember? Lopod, rabolod az erőmet! Az én erőmmel akarsz feljutni az életbe, te — te!... És a ballábammal ütöttem, vertem, rugtam, véresre rugtam azt a kezet s éreztem az ujjá csontjait ropogni s annál jobban rugtam, úgy bizony! Mert ő huzott lefelé; rám aggatta roppant nagy súlyát, borzasztó terhét, akarását, ösztönét, gondját, gondolatát, érzéseit, mindent, mindent hozzám forrasztott ez az egy kéz, mely körülfogta a bokámat, mint a bilincs! Ki vagy te? — ordított bennem az élet — akárki vagy, nem bánom! Ifju ember, aki a szerelmesedhez vágyol, férfi, akit aggódva les a felesége, gyámoltalan gyermekei. Gondjaid vannak, kötelességeid vannak, ragyogó terveid, világraszóló gondolataid vannak, talán millióid vannak — mit bánom én! És rugtam, rugtam, rugtam!... Vagy talán asszony vagy, ki új életet hord magában, új életet, mit bánom én! Miért kapaszkodol belém?! Pusztulj! — ordított bennem az élet s én rugtam a kezet s az ujjak csontjait ropogtattam.

De az a másik nem tágitott. Nagyon nehéz lett, már alig bírtam vele. Én csak küzködtem fölfelé, dolgoztam, mint egy óriás, harminckétéves voltam akkor, uram, fiatal, szívós, hívott az élet! És az a könyörtelen kéz fojtogatta a vérem keringését... Rettenetes volt ez az út fölfelé. Egy percig tartott — egy perc: egy örökkévalóság. Mi az: idő? Az órák már rég nem jár...

Fönn voltam. A nap most is kacagott a ragyogó kék égen. Erős kezek ragadták meg a két karomat s huztak kifelé. Meg voltam mentve. S ekkor ez a rettenetes kéz eleresztette a lábamat. Elájultam. Hetekig feküdtem betegen. Fölepültem, de nékem azóta nem öröm az élet; összeroppantam. Nem tudom megtenni újra ezt a rettenetes utat, nem tudok felvergődni az élet felszínére — és minek? Belém kapaszkodnának; belekapaszkodnak mindenkibe, aki fölfelé tör. Egyszerre csak megragadja az ember lábát egy kéz és nem engedi el, uram, nem engedi el! és ezt most húzni kell fölfelé. És ütni, rugni, verni kell azt a kezet: eressz el! Mert nagy teher! De ha már el is eresztette... figyelje csak meg azokat, akik felérkeztek. Mindegyik húzza kissé maga után az egyik lábát, mintha még most is érezné anaak a másiknak a terhét, szorítását. Én ezt megelégettem... Kijárok a partra. Ott húzták ki, ahol most mindennap délután öt órakor állok. Várom a másikat, hátha megtudom, hogy ki az. Mert az a kéz még mindig húzza a lábamat, kedves uram, s ki tudja, egyszer majd csak behúzza a tengerbe...

Vállat vont; kissé maga elé meredt. Töltött magának bort még egy pohárral, kiitta, azután föllállt, biccentett a fejével s ment. Elment. Otthagytott.

A Társaság

A Társaság szerkesztőségének és kiadóhivatalának ideiglenes helyiségei Szerecsen-utca 65. szám alatt, Pápai Ernő könyvnyomdájában vannak.

*

Üzenet Berkeszre. (Vay Gábor gróféknak.) A berkeszi gyönyörű öreg parkban ilyenkor hull az aranyeső; hull a platán, vadgesztenye, fűzfa levele. Búcsúzik a naptól, az élettől, a tó partjától, a büszke dacos fenyőtől s beleszédül az elmulásba. Berkeszi kis templom megmaradt csengetyűje köszörüli a torkát, hogy vasárnap ezüst hangon hívogassa az ájtatos hívőket imádságra: Ging-galang, ging-galang, jertek hozzánk, terítve az asztal vigasztalásra. Berkeszi kis templom megtelik vasárnap hívőkkel; elől megy két, tiszta tekintetű, tiszta lelkű ünneplő, huszonöt év emlékével megtelített bensővel, meghatottan, némán, Berkeszi kis templom ablakán betör az őszi nap ezerfényű sugára, ezüst, aranszinben ugrálja végig a templom minden zugát s a végén odatér pihenni a csendes imádkozó pár fölé glóriának. Huszonöt év óta egy volt e két szív, javithatatlan szerelmese a könyörületnek, irgalomnak, jóságnak; egy a magyar föld imádatában és egy a reménykedésben meg a búsulásban. Csendsben ünneplő ezüst lakodalmasok, de szeretnék király lenni! Ezüst hintóra pattanva, Hozzátok repülni erre a napra és látni, milyen szép a lelketek ünnepe és milyen tiszta a számadástok az Úr előtt. Elvinnék magammal sok gyerekszívet, amelyiken még nem fogott az élet, amelyik érezheti és tudhatja még, hogy csak a kitért kar segít rajta és nem az ökölbe szorított kéz. És a ti karotok huszonöt év óta van kitérve, hogy nem fáradt el?! Pedig megtehette volna. A hála veszedelmes virág, vadhajtatása akad könnyen: a megaláztatás érzete. Ezt ti sose akartátok, nem is érhet fel hozzátok mérges illata. Berkeszi kis templomba szeretnék vasárnap titokban beülni, megfigyelni számadástokat az Úrral. Huszonöt évig egyek voltatok hitben, szeretetben, könyörületben, igazságérzetben, sok könnyben s kevés mosolyban. Huszonöt évig kéz a kézben... de szeretnék vasárnap csak egy kis időre is a berkeszi templomba lenni és megkérni az Istent, áldja meg minden áldásával a legelső, legjobb magyar emberpárt. Tarnay Alajos.

*

Karavános nyaralók. Mai számunk 355.-ik oldalán a skót hegyvidéken kalandozó karavános nyaralókról mutatunk be néhány felvételt. Magyarországon csak egy hasonló jellegű nyaralóról tudunk eddig: egy vagonlakó tanítóról, ki a nyár elején kérvényt adott be a MÁV-hoz, hogy ha már nem kap rendes lakást, legalább töljék le a vagonját a nyári hónapokra — Lellére. Mindenesetre pompás szórakozás lehet az ilyen szabad vándorlás, mely egyre nagyobb divatba jön az angolok között. A nyaraló azt teszi, amit akar, ott áll meg, ott ver sátrat, ahol kedve tartja s ha utjába akad egy-egy folyó vagy hegyi tó: megkóstolja, milyen fürdés esik benne, s ha jól esik, akár napokig ott táboroz. Magyar-

Megkezdődött a legújabb

modellek kiárusítása

nagy választékban

őszi kosztümök, szövet- és selyem-ruhák

BECK LEOPOLDINE szalonjában

Budapest, V. Dorottya-utca 3. sz. II. emelet.

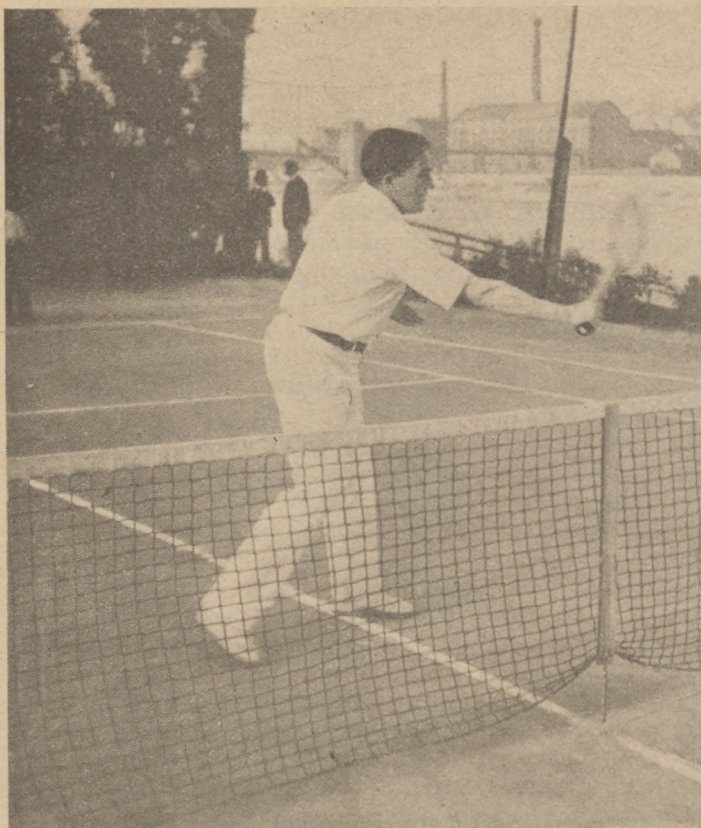
ÍRÓGÉPEK

Irodabutorok, Javitóműhely

ECKSTEIN GYULH irodaberendezési vállalata

Budapest, IV., Párisi-utca 1. sz. I. em.

Telefon: 126-06.

Kehrling Béla a MAC. tennisbajnoki versenyén.
Vasadi Ottó felvétele.

országunk ma olyan kevés a fürdőhelye s mégis annyi szép hegye, völgye, folyópartja maradt, hogy nem is lenne csoda, ha jövőre itt is divatba jönne a karavános nyaralás. Vagy talán jövőre mégis inkább a magyar Tátrába fogunk nyaralni?

*

Két verseskönyv. Nálunk kissé összezavarodtak a fogalmak, amelyekkel az írókat osztályozni szokás. A baráti dicséreteken és kávéházi összeköttetéseken kívül még a jóhiszeműek is hamar neveznek dilettánsnak olyanokat, akik amatőrök és akárhányszor az íróművész hírével kérkedhetik valaki, akinek soha egy valamire való mondatát nem olvastuk, de jól áll neki a bársony kabát és a fűrtös hajviselet. A foglalkozás nagyon sokszor már a hivatottság koszoruját igényli, míg akárhányszor akadály a céhbejutáshoz az, hogy az illető magas hivatal visel, vagy előkelő család sarja. Még ma is vannak, akik szívesen fedezik fel a tehetséget a házmestergyerekben és a szatócs leányában, de ezer kifogással akadályozzák az érvényesülésben a szerencsétlent, aki véletlenül ősi hagyományu, átöröklődő műveltségű családból származik. Ezek azok az esetek, amikor az író neve mellé pesti fölényü kárörömmel biggyeszti idézőjelben »az államtitkár« szót és a név mellé mint súlyos vétket írják az előnevet vagy a grófi rangot. Ezzel a modorral hajdan Goethétől is megtagad-

Szőnyegeket, régi rongyosakat is a legmagasabb áron vesz vagy cserél
TUDUK TIVADAR
szőnyeg-javító és tisztító-telepe
Meghívásra házhoz jön. VI., Dálnok-utca 12/a szám. Telefon: 46-68.

hatták volna a halhatatlanságot, amiért miniszterelnök is volt és dilettánsnak mondhatták volna Berzsenyi Dánielt, amiért sohasem kért előleget a szerkesztőktől. Az igazi és becsületes értékelés azonban a származást és a környezetet csak az író magyarázatául használhatja és nem csinál belőle gyilkos nyilat, amivel leterítse az érvényesülni akarót. A tehetség épp olyan független az alacsony származástól, mint az előkelőségtől, az ismeretlenségtől éppúgy mint az ősiségtől, a nyomortól éppúgy mint a gazdagságtól. A hordár fia is írhat csapnivaló rossz verseket és a báró is lehet kiváló íróművész. Ez nem a politikai demokrácia kérdése, hanem a szellemi arisztokráciáé, amelyet a lélek nemesége, az izlés kifinomodottsága, a gondolat mélysége és az érzés erőssége emel ki, bár közel fekszik a meggondolás, hogy mindennek sokkalta hamarabb és sokkalta tisztábban kell kivirulnia ama bizonyos »gyermekszobából«, mint egy szükséglakásból.

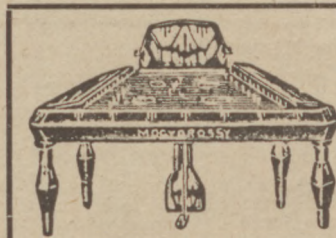
De súlyos hiba, hogy azok között, akik még nem vitytá ki maguknak — mert fiatalságuk és kezdőségük miatt nem vihették ki — a művészi hivatottság és tehetség elismerését, nem tesznek különbséget a dilettáns és az amatőr között. A dilettáns: *a kontár*, aki tehetség nélkül erőlködik a Parnasszus felé és nem akarja belátni, hogy soha oda föl nem juthat. Az amatőr: *a műkedvelő*, akiben van tehetség, de aki csakis a maga örömeire énekel, ahogy Goethe dálnoka mondja »*mint a bokrokban lakó madár*« és egyetlen »*gazdag jutalma maga a dal*«. Ez az, ami őket az igazi költőhöz közel állítja, akitől nemcsak a tehetség nagyságában vagy minőségében, de főképp abban különböznek, hogy nincs meg bennük az erő, nincs meg bennük — vagy még nincs meg bennük — a szárnyalás, amely az egész életüket, egész lényüket, minden percüket és minden gondolatukat a művészet és csak a művészet áhítatos és alázatos szolgálatába hajtja. A művész a pacsirta, amely a magasságokat járja, a kontár a béka, amely az iszapban kuruttyol. A műkedvelő az a furcsa lény, amelyről még nem tudni, kinő-e a szárnya, ami a felhők közé röpti, vagy tulerősödik benne a mindennapiság, amely a földhöz köti, hogy muzsikáljon mint a tücsök, de nekiugrásaiból megint csak visszahulljon a porba.

Két kötet vers van a kezemben. Azt az első soraik után éreztem, hogy mindakettő a kontárság fölött áll, tisztán és becsületesen, sőt szinte már fölébe kerül a műkedvelőségnek is, csak egy egészen kicsi valami hiányzik — lehet, hogy még csak most hiányzik — belőlük ahhoz, hogy az igazi költők sorába beléphessenek. Félállbal már mindenesetre benne vannak és leghelyesebb lenne, a reneszánsz művészek inas-tanítványaihoz hasonlítani őket, akikben még bizonytalanul bontakozik a tehetség, akik a nagy képek festéséhez még gyengék, de vázlataik már tele vannak erővel,

BUDAPEST FŐVÁROS SZT.-GELLÉRT GYÓGYFÜRDŐJÉVEL KAPCSOLATOS

GYÓGYSZÁLLÓ

A nagyközönség számára újra megnyitott. A legmodernebb technikai és kényelmi berendezésekkel. Nyári tartózkodásra kiválóan alkalmas. A gyógyfürdőben a régi hírnevű rádiumos hévforrásokon kívül a modern fizikális terápia minden gyógytényezője áll a betegek rendelkezésére. Vezető főorvos: Dr. Benczur Gyula, egyetemi magántanár. Bővebb felvilágosítást nyújt az igazgatóság.

CIMBALOM

szabadalmazott acélszerkezettel, melynek hangja csodásan jónak bizonyult, már kaphatók Hegedűk, tárogatók, grammofonok, eufonok és lemezek, az összes hangszerrel

MOGYORÓSSY hangszergyár
BUDAPEST, Rákóczi-ut 71. szám.
(Keleti pályaudvar felé.)

pompásan megtalált árnyalatokkal és meglepő vonalvezetéssel. Csakhogy még a testéket törniök kell, még tanulniok kell a színek keverését és várniok a nagy pillanatot, amikor az első tökéletes megalkotják és felszabadulnak a tanulósból — és a maguk életkörülményeinek pókháló-láncaiból.

Az első kötet Bobula Ida verseit foglalja össze és ha iskolásan akarnék beszélni róluk, úgy kellene mondanom, hogy két részre oszlanak: szerelmi és hazafias lirára. Ezt a rideg elkülönözést azonban nem merem megtenni, mert a kötet fele, amely bájos leányálmok, elmúlt kis szerelmek friss szomorúságát lehel, éppen oly mélyen magyar, mint ahogy női szelidséggel és leányos hevülettel zománczott a másik fele, amiben az irredenta keserősége zokog és a nemzeti bánat tüzes forrósága lángol. Mégis ezek a versek, ezek a magyar sorsot sirató, ezek a magyar reményt zengő versek, a magasabb rendűek a kötetben. Ezek között van nem egy egészen hibátlan és remek poéma. Közülük a Végváryhoz intézett, a megszállott területen szenvedő magyar nő fölsikoltó üdvözlő megkapó erejű:

A te keserved mind a mi keservünk,
A te haragod a mi haragunk,
Ha széjjel tépnek százszor újra minket,
Mi akkor is mindég egyek vagyunk.

Ma szent karácsony napja van minálunk,
Sűrű, nehéz, fehér hó reng a fán, —
Magyar tüzekből küld feléd egy lángot
A Tátraaljból egy magyar leány.

Egy másik megható és büszke erejű versében, aminek Tavasszal a címe, a rabs újra fűzött magyarság, reménykedő öntudata lázad:

Tavasszal! mondjuk és végigsimitjuk
A rejtve tartott háromszínű selymet,
Tavasszal! mondjuk és csügged szívünkben
Hit és remény föléd, újra serked.

Bitorló népség gunyja, szítka bánt,
Végigtekintünk rajtuk büszke daccal...
Tomboljatok! Eljő a bosszuálló;
Mi tudjuk már, hogy itt mi lesz tavasszal!

*

A másik verskötetet *Zsuzsanna* Mária írta, akit *A Társaság* olvasói már régebben ismernek finom leányos írásaiból. Ez a kötet azonban új meglepetés. *Zsuzsanna* Mária új versei nem leányábrándok már: asszonysóhajok! A szerelme-, a szenvedő szívű asszony versei ezek, az alázatos, a hűségese, a sphasemfelejtő, a visszaváró. Az asszonyiség az utolsó évek költészetében nem volt

más nálunk, mint a szabados érzékiség kitörése, a szenvedélyes elperzselő szerelem dala. *Zsuzsanna* Mária versei nem erről énekelnek. Ez az asszony nem a *Salomé* és nem a *Saffók*, de hálístennek még kevésbé a budapesti költőnők egyénisége. Ez az asszony a hindu költészet tisztaszivű, örökhűségű asszonya, akinek az alázata — diadal, a szomorúsága — szépség, sikolya megható, vágyakozása tiszta és az odaadása szüzi. Ezekben a dalokban nem lidércek lobognak, hanem csillagok fénylenek, nem rontó lángok égnek, hanem melegítő tiszta tűz. Ezekből a versekből a legszebbeket a minap közölte *A Társaság*, de ide kell írunk egy pár sort abból az imából, amit ez az asszony nem az ördög kedvére dalol, hanem az Istenhez énekel:

Nagyon szeressen majdan engemet,
Amennyire csak tud és mer szeretni,
Mert nem tartozom a szent jók közé,
S ha bántanak, nem bírom elfeledni.

A szívemet is nagyon mélyen őrzöm,
Mint kéktengerben halavány korál,
Ugy fekszik sok száz régi könny között —
Soká keressen, aki rátalál.

Ha a költők közé jutni nehéz, — nőnek kétszeresen az. És mégis azt hiszem, hogy mire ennek a két fiatal nőnek egy-egy új kötetét megint elének kerül, már azzal a tisztelettel és megilletődöttséggel láthatjuk őket a nagy kapu köszöbén túl, ami az igazi költőknek mindenkor kijár.

—hó.—

*

Augusztai királyi hercegnő az árumintavásáron. Augusztai kir. hercegasszony ma megtekintette a XI. árumintavásárt és nagy elismeréssel nyilatkozott a látotakról. Legtovább időzött a Parfümerie Notre Dame kiállításán, ahol minden tárgyat alaposan megtekintett és mindenről, de különösen a Notre Dame parfümök és Eau de Cologne-ok kiváló minőségéről nyilatkozott a legnagyobb elismeréssel.

*

Eljegyzések. gyergyószentmiklósi *Kövé* István tart. tűzérőhadnagy eljegyezte madarasi *Beck* Milát, *Beck* Lajos v. államtitkár leányát.

csepeli *Weisz* Alfonz báró eljegyezte csetei *Herczog* Erzsike bárónőt.

Néhai russai *Russay* Gábor Lajos dr. Ungvármegyei tb. főorvosa és felesége martónosi *Spanyol* Mária leányát *Magdát* eljegyezte vas megyeri *Megyery* Pál m. kir. tűzérőhadnagy, vas megyeri *Megyery* Pál dr. Szabolcs vármegyei tb. főügyész és felesége kiskarádi és nagyvárad *Nánássy* Mária fia.

CUENDET CONSTANT

svájci órás Budapest, IV. Kiglyó-tér 5.

Az órás-szakmát felölelő összes zseb-, napp-, fali stb. órák raktára. Alapítva 1862.

KARCSATTÓRÁK. JAVÍTÁSOK. KATONAÓRÁK.

ZAHRADIL Műhímző és Rajzterem

Király-utca 42 félemelet.

Telefon 128-31.

Hamis fogakat, brilliánst,

aranyat, ezüstöt bármely hirdett árnál dragábban veszek
Mendelsohn ékszerész, Ferenc-körut 1.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal
Budapest, VI., Szerencsen-utca 65.

AZ ELŐKELŐ, MEGBIZHATÓ ÉS MÉGIS OLCSÓ
CITY DROGÉRIA

Görgey Baba.

Kozma Déneske.

Sebestyén Anikó felvételei.

Házasságok. Dr. szepesváraljai *Haendel* Vilmos udvari tanácsos, debreczeni egyetemi tanár leányát *Máriát* folyó hó 14-én vezette oltárhoz kisszeri *Olsavszky* Gyula huszárszázados.

miskei és csertői *Gajary* Géza földbirtokos és neje galsai *Kovách* Elvira leánya *Livia*, néhai sárói és derzsényei *Lévay* Ferencz kultuszminiszteri oszt. tanácsos és neje magyarcskéi *Korda* Sarolta fiáva! *Lászlóval*, szeptember hó 20-án Sződön házasságot kötött. Tanuk voltak: báró *Guretzky* Alfréd fregatthadnagy és *Schöffner* Pál t. huszártőhadnagy.

baranyavári báró *Ullmann* Adolf főrendiházi tag és neje szül. *Lichtenberg* Ella fia *György* szeptember hó 28-án d. u. 6 órakor vezetí oltárhoz a belvárosi plébánia templomban *Oetl* Erzsébetet, *Oetl* Aladár és neje, *Gutzjahr* Róza leányát.

*

A cs. és kir. 4. huszárezred volt tisztikara szeptember hó 4-én tartotta szokásos ezredvacsoráját az Országos Kaszinó zöld termében. Jelen voltak: Maxon Lajos, Radványi József, Nagy Aurél, Herdljčka Emil, Pintér Elemér, Pallavicini Alfonz örgróf, Roszner Kálmán, Szóts Ernő, Dajkovich István, Damaskin István és Máthé Gyula.

*

Vacsora. A budapesti francia misszió parancsnoka, *Troismont* gróf e hó 18-án a Gellért-szállóban *József*

főherceget és családját látta vendégül. A résztvevők között volt: *Károlyi* grófné, *Lónyay* gróf, *Vojnics* báró és az itt időző amerikai, angol és francia misszió több előkelősége. A társaság Kóczé muzsikája mellett a késő esti órákig volt együtt.

*

A Királyi Magyar Automobil Club hegyi versenye. A Királyi Magyar Automobil Club 1920. évi október hó 24-én vasárnap d. e. és folytatólag d. u. rendezí hegyi versenyt automobilok és motorkerékpárok részére a következő utvonalon: Indítás az Istenhegyi-ut és a Kékgolyó-utca keresztezésénél lévő vám házikónál. Az utvonali: Istenhegyi-ut, Költő-utca, Diana-utca, Karthausi utca, Agancs-ut. Cél a Svábhegyi fogaskerekű vasut végállomása. A versenyző automobilok henger ürtartalmuk szerint 10 osztályban versenyeznek. Minden osztály győztese a Királyi Magyar Automobil Club arany (vermeille) plakettjét és tiszteletdíját nyer. A második helyezettek a Királyi Magyar Automobil Club bronz plakettjét nyerik. A hegyi versenyre a Királyi Magyar Automobil Club vándordíjat alapított, melynek végleges elnyerése három, ha nem is egymásután következő győzelemhez van kötve. A vándordíjat évenként a legjobb időt elért automobil vezetője nyerí. A verseny alkalmával az egész utvonali katonai kordonnal lesz elzárva. A célnál lévő elkerített helyre belépti jegyek ellenében juthat be a közönség, ahol katonazene fogja

Gyermekdivat-szalón *Pressburger & Co.*
Különlegességek fiu- és leányka-
ruhákban. Eredeti modellek
fiatal leányok számára.
Budapest,
IV., Kiggyó-tér 4. sz.
(Bélemelet.)

Poloskairtást, lakástakarítást, padlóbeeresztést hat
havi jótállással vállal
STANDARD lakástisztító társaság Budapest,
IV., Kossuth Lajos-utca 14. szám.
Telefon: 82-74. Elsőrangú belvárosi cég.